

LIBERTATEA

Abonamentul:

Prețul foii „Libertatea” cu adausele sale „Foaia Interesantă”, „Foaia de glume „Bobîrnaci” și broșurile „Spicuri Economice”, e: pe un an 10 cor. pe 1/2 an 5 cor. — Pentru economi: numai 6 cor. la an! „Lib.” cu „Foaia Int.” pt. economi 5 cor. pe an. Pentru America 3 dolari; — România 40 Lei.

Foaie națională politică.

o o o

Apare în fiecare JOL

Inserțiuni:

1 pag. 80 cor., 1/2 pag. 40 cor., 1/4 pag. 20 cor. etc. — La inserate ce se dau de mai multe-ori, să fac reduceri de taxă. Inserțiunile ca și abonamentele, să plătesc înainte. — Manuscriptele nu să dau înapoi. —

UN NOU MEMORAND

— Cartea plîngerilor neamului. —

Din Budapesta ne vine o știre de care ne bucurăm.

Comitetul conducător al partidului nostru național român, fiind Sîmbătă și Duminică (11 și 12 Oct) ședință, sub președinția dlui George Pop de Băsești, a luat, printre altele, și o hotărîre căreia îi dăm deosebită însemnătate. Anume:

A hotărît comitetul nostru național, să întocmească un nou Memorand (în deosebire de cel dela 1892, îi zic „Memoriu”), o carte a plîngerilor și cererilor ce le are neamul românesc din Ardeal, Ungaria și Bănat, dacă e ca să fie și el mulțumit și să poate lucra în pace la întărirea și înflorirea acestei patrii. Acest Memorand va fi ca o carte deschisă, cu foile despăturate naintea ochilor lumii, în care să se oglindească viu suferințele și nedreptățile ce îndură acest popor din partea stăpînirii dela Pesta, și cererile pe care el le ridică în fața acestei stăpîniri, dacă e ca pace să fie odată în această țară și să nu se mai audă răvărsîndu-se chiar și peste hotarele ei plîngerile unui neam ce se simte în robie!

Ce rost are acest Memorand? Mare rost are!

Azi lumea vorbește mai mult ca ori-cînd despre Românii din Ardeal, Ungaria și Bănat, despre cari se spune tot mai pe față, chiar și de cercurile conducătoare ale Impărăției Austro-ungare, că în mare parte starea și plîngerea acestor oameni e pricina, pentru care România așa de ușor se putu hotărî a se înstrăina de Impărăția noastră, și a-i lăsa așazicînd descoperite coastele despre Răsărit, pînă aci încălzite de alipirea și amicitia României. Azi tot mai multe glasuri se ridică în Austria însăși, cari cer politicilor unguri altă purtare față cu popoarele nemaghiare și în deosebi cu Românii, căci o cere asta binele întregii Impărății, deci și al Ungariei!

Azi lumea politică mai mult ca ori-cînd își are privirile îndreptate asupra acestui popor din Răsăritul Europei, — și ar fi un semn de nepricepere și de nepuțință, ca acest popor să nu folosească privilegiul a-și spune și el cuvîntul, chiar

acum cînd toți îl ascultă, arătînd care e adevărul asupra sorții sale!

Care e adevărul, căci cu neadevăruri umplu ei lumea politicii unguri, punîndu-și în lucrare penele simbriașe, să scrie la foi din străinătate și să plătească bine publicarea minciunilor lor!

Noul Memorand va fi întocmit cu plan înțelept și tot cuvîntul din el așezat pe o dovadă, pe un document. Și va fi tradus în toate limbile mari ale Europei: franceză, germană, engleză și italiană, și trimis la fruntașii tuturor ginților, — ca să vadă ce ne doare, ce suferim, ce cerem?

Și durerile și cererile vor fi spuse răspicat, limpede, luminos, reșînd din ele, că lumea are aci în față un popor bun, de ordine, dar cerbicos în apărarea vieții sale naționale, căci nu se crede merit morții, pe care anumiți politici scurtvăzători din Pesta, să silesc să i-o pregătească!

Se va face vorbă multă în jurul acestei noue Cărți a neamului românesc dela noi. Mulți pretini de ai celor din Pesta ne vor lua în deșert, dar suntem siguri că și mai mulți ne vor lua apărarea! Și din vorbă și din frămîntarea în jurul nostru, nu va putea ieși decît bine pentru noi!

Cuminte lucru a hotărît Comitetul nostru Național.

Unele-altele.

Sfatul fruntașilor,

adecă Comitetul nostru Național, fiind ședință în 11 și 12 Oct. la Pesta, a luat în desbatere starea politică a țării și a aflat, că: finuta politică a guvernului de azi, e urmarea aceleiași politice dușmănoase și apăsătoare pentru noi popoarele nemaghiare din țară, ca și pînă aci.

Pentru aceea partidul nostru național în mișcările sale în țară, și deputații nostri în dietă, urmează a avea și față de acest guvern aceeași finută de împotrivire și de luptă contra lui, ca și, în trecut.

S'a hotărît drept aceea întocmirea unui „Memoriu” care să

se adreseze în mai multe limbi către fruntașii tuturor națiunilor din Europa. (Despre însemnătatea acestui Memoriu, vorbim în articolul din fruntea foii).

Comitetul a luat cu mulțumire la cunoștință pășirea deputaților nostri în dietă, față de legile și pornicirile din aceea.

Zvonurile că Comitetul ar fi încă în firgueli cu guvernul lui Tisza, pentru a face ceva „împăcare”, sunt neadevărate.

Fusese ceva schimb de vederi între guvern și comitet, mai în iarnă, dar n'au dus la nici o înțelegere, căci Tisza înțelege sub „pace”, să-i cazi lat la picioare!

— Comisia care se adune materialul și se întocmească Memoriul, a fost numită în persoanele dlor: Dr T. Mihali, Dr Al. Vajda, Dr. V. Lucaciu, Dr. Iul. Maniu, Dr. A. Vlad, Dr. Val. Moldovan și Vas. Goldiș.

— Se va începe un nou șir de adunări naționale, — și peste tot o mișcare, o lucrare mai viuă, în sinul partidului.

Ne bucurăm de asta.

Foile din Viena, cer dela Unguri altă purtare față de Români.

„Viener Montags Journal” scrie un articol mai mare, prin care sfătuiește popoarele din Balcani să se apropie de-olaltă și să înceapă a trăi bine între ele, căci numai aceasta le poate duce la fericirea spre care năzuiesc. Austro-ungaria, zice, încă trebuie să ajungă la bună vecinătate cu Sîrbia, lucru ce nu va fi neplăcut nici României.

Ce privește România, spune gazeta vieneză, nădăjduim că supărarea ei pentru nepotrivita noastră cerere de schimbare a contractului de pace dela București, va fi trecut. Ar mai trebui acum numai, ca șovinismul maghiar să se lăpede de purtarea lui neînteligentă (neînțeleaptă) și nepretinătoare față de Românii din Ardeal.

Nu voim să ne amestecăm în treburile din lăuntru ale Ungariei, căci respectăm neatîrnarea ei, — dar atunci cînd politica din lăuntru a ei (a Ungariei) se răsfrînge asupra politicii noastre din afară (asupra legăturilor de bună vecinătate cu statele din jurul împărăției) și noi suferim pe urma ei: avem dreptul să punem condițiuni (să ridicăm cereri față de aceea politică)!

— Ziarul „Reichspost” a adus săptămîna trecută și el un articol prin care cerea înfrînarea șovinismului maghiar față de popoarele nemaghiare. „Reichspost” zice:

„Cît de mult a fost păgubită Impărăția în legăturile ei față cu statele vecine din pricina politicii șoviniste (nesuferitoare) maghiare față de Români, — aceasta nu mai trebuie dovedit. Indreptățirea plîngerilor Românilor e vădită și guvernul are datorința a le leculi.

Și arată fapte cari vorbesc pentru îndreptățirea plîngerilor Românilor. Intre altele, că acum statul ungar a luat în budget cheltueli pentru deschiderea alor 227 școli de stat noue, dintre cari însă, numai 15 cu 51 învățători, se deschid printre Unguri, iar celelalte 212 toate printre nemaghiari, cu gîndul de a-i maghiariza; anume; 61 de școli noue cu 91 învățători unguri, să vor deschide în comune românești; 101 școli cu 214 învățători între Slovaci, 25 cu 51 învățători printre Nemți (Șvabi) și 23 cu 45 învățători printre Ruteni.

Cînd să știe că în școlile „de stat”, să vorbește și învață numai ungurește, deși legea poruncește ca statul să ridice pe cheltuiala țării, școli printre popoarele nemaghiare, cu limba poporului, — vede și gazeta nemțască din Viena, că ce va să zică deschiderea de atîtea școli „de stat” printre nemaghiari, și înțelege de ce aceste popoare sunt nemulțumite! Și de aceea, fiindcă de această nemulțumire din lăuntru a lor, urmează atîtea rele pentru politica din afară a întregii Impărății, — îi face luători aminte pe politici unguri la aceste primejdii!

Dar — bat toaca la urechea surdului. Politicii din Pesta pot fi treziți din nărozia lor numai cu întreveneri mai răsunătoare! Precum vor și fi!

Uriașe căderi de prețuri a kir-tiilor de valoare ungare.

Ziarul „Az Est” dela 9 Octobrie, aduce la rubrica economică știri, cari arată că Ungariei nu i-a scăzut și-i scade numai creditul politic în străinătate, ce-i scade în măsură înspăimîntătoare și creditul material, bănesc! Ca se înțeleagă și oamenii nostri din popor lucrul acesta, spunem următoarele:

Statul cînd ia împrumuturi, dă obligații de stat, zise „hîrtii de preț”, pe care capătă bani și pe care el e dator a le răscumpăra dela cei ce i-au dat pentru ele bani, la termenele hotărîte în acelea. Hîrțiile acestea umblă pe piețele de bani, pe la bănci, așa ca o marfă ce se vinde și să cumpără, negustorind unii și alții cu ele (la marile tîrguri de „bursă”). Dar prețul acestor hîrtii nu e totdeauna același, ci ele cresc sau scad în preț, după cum îi merge statului de bine ori de rău, după cum e el de plin de bani, încît își poate răscumpăra hîrțiile acestea cînd i-s'ar cere, ori e sărac, încît nu le poate primi și plăti ușor.

Cînd îi merge unui stat bine, pe unele hîrtii a lui, pe care e scris 100 coroane, capătă și mai mult de 100 (dacă de pildă ele copăr împrumul unei întreprinderi ce aduce bine), dar de regulă aceste hîrtii să vind sub prețul lor numit.

Cînd marii vînzători și cumpărători de astfel de hîrtii, simt și știu sigur, că unui stat îi merge rău și abia de și mai poate plăti hîrțiile ce a dat ca obligații obștei cumpărătoare, — atunci cei ce au hîrtii se grăbesc a le vinde, fie și cu ceva pierdere, numai să scape de ele, de teamă că nu cumva mâne să capete și mai puțin pe ele!

Mai ales în ajun de războaie și în vreme de războiu, hîrțiile statului intrat în războiu scad tare, căci cei ce le au, li i frică să nu peardă țara războiul, și apoi, ieșind săraci din el, să nu-și mai poată plăti hîrțiile, datoriile! Indesebi scad în preț hîrțiile statului, cînd să vede că el va perde lupta! A celui care se vede că va învinge, nu-i prea scad hîrțiile, ba încă îi crește creditul.

Ungaria înse, se pare a fi dintre statele cari fac abatere dela regula obștească. Alții se bat, în vecini de ea, și ei îi scad hîrțiile de preț, mai tare decît țării lor ce-s în războiu! Într'adevăr iaca ce spune „Az Est” de acum din 9 Octobrie:

„La bursa de ieri, prețul hîrțiilor, de valoare unghurești, valuta de Coroane, a scăzut iarăși foarte tare, scufundîndu-se la prețul de cor. 80-95 (în loc de 100 cor. cît le e prețul scris în ele), preț ce face de rușine și pe cel mai de jos din zilele războiului! E izbitoră această scădere, la care nu s'au scufundat aceste hîrtii (ale rentei de coroană), încă decînd sunt ele date de stat:

În timpul războiului balcanic, cînd aceleași hîrtii de stat unghurești, să apropiau de a scădea la 81 cor., lumea a văzut cu uimire, că hîrțiile de stat unghurene nu să pot ținea nici la înalțimea statelor din Balcani aflătoare în războiu, — și că criza (strîmtoarea) de bani, n'a făcut nici în statele balcanice așa puștiri, ca la noi în Ungaria!

Iar acum că războiul a încetat,

primejdia lui nu ne mai amenință și pe noi, hîrțiile rentei de coroane nu-și pot ținea nici prețul pe care-l aveau în zilele războiului.

Și gazeta maghiară se miră de această stare de lucruri. Deși n'ar avea la ce se mira. Ungaria perde zi de zi, lună de lună, cîte-un războiu, în fața lumii mari, prin politica ei nesocotită de aici din țară și prin cea ce o conduce în afară, față cu statele vecine! Lumea vede că sorții țării, pe urma unei atari politice, sunt tot mai puțin făgăduitori de un viitor pacinic și bun, — și în măsura în care acești sorți îngrijitori cresc, în aceea scade prețul hîrțiilor și creditul țării! Oamenii au ochii îndreptați și asupra viitorului, îl chibzuesc, îl cumpănesc, și după cum li-s nădejtile, credințele, prevederile, — așa prețuesc și creditul Ungariei, adevă al hîrțiilor ei.

Iar acest credit, precum îl arată cele de mai sus, e mic de tot!

Artiștii din Țară,

trupa teatrală a dlui Antonescu, și-a început cu bine turneul. Lumea care le a văzut jocul la Alba-Iulia, a rămas nespuș de încîntată de minunatul lor joc teatral!

La Alba-Iulia li-s'a făcut deja la venire o primire strălucită. Le-a ieșit lume multă în cale la gară. Au fost salutați cu vorbiri.

După jocul din sara întii, s'a dat banchet în onoarea lor, roștindu-se cuvîntări însufleșite. Ca mine li-s'a dat o frumoasă cunună de lauri. Protopopul Teculescu a vorbit mine zi în biserică de însemnata sărbare culturală, chemînd pe toți la teatru! Sara artiștii au fost bătuți cu flori, aruncîndu se, cînd au venit la urmă toți pe scenă, asupra lor sute de buchetele de flori. Iar cînd Luni au plecat spre Blaj, s'au tras clopotele la bisericile românești și mulțime mare i-a petrecut la gară.

Asemenea primire frumoasă au avut la Blaj!

Ieri, Mercuri, au avut să fie în Sebeșul-săsesc. Românii sebeseni li au mers în cale, în număr mare, până la Vinț.

Căci toți văd în ei însemnați apostoli ai artei și culturii române, care în Țară a ajuns înălțimi îmbucurătoare și acum să răvarsă și pe la noi!

La Orăștie.

Duminecă trupa din Țară joacă la Orăștie, două reprezentații: una pentru popor, jucînd „Năpasta”, și lăsînd intrarea cu prețuri mult scăzute, — a doua seară, cu prețurile obișnuite.

Iar Luni a treia reprezentație, după care va urma și joc.

Sfătuim poporul din Orăștie și din comunele din jur, să vie pentru reprezentația de după amiază, în număr mare, ca să vadă un joc teatru foarte frumos!

La ore 3 să începe. Să fie toți aici încă dela 2 ore și în sală să

fie cu jumătate de ore mai curînd, ca să se poată începe teatru la timp!

— Românii din Deva, Hunedoara, Hațeg, Dobra, Ilia, Zam, Băița, și Brad, — să poștească la Orăștie pe Duminecă ori Luni sara, — căci în orașele numite trupa nu poate merge, ne-avînd îngăduință și pentru acelea.

In comit Făgăraș

vor fi alegerile de membri la congregație în 4 Novembre

Românii să asculte de îndemnul date și de noi în numărul trecut și de chemările ce li-se vor face dela conducerea clubului românesc din acel comitat, și să aleagă numai Români de cei mai buni, — nu streini, nici Români de cei în trei peri.

Noi nu putem,
statul nu vrea!...

Urcarea plăților învățătoresți prin legea cea nouă, a adus iar în strîmtoare zeci și sute de școale românești. Multe să susțineau așa, că le dădea și dela conzistorul de care se în, cîte-o sută două. Acum că să cer multe sute nouă de fiecare, conzistorul din Sibiu a zis: cereți să vă dea statul, că eu nu mai pot. Atîta cît poruncește legea lui cea nouă, n'am de unde da și voi spuneți că nu puteți. Și le-a detras și cea o sută două ce li-o dădea pîn'aci.

Școlile au cerut atunci ajutor dela stat. Inspectorul regese dela Deva însă, să împotrivesc și propune, că nici statul să nu le dea! Ca să piară și cîte mai sunt, școlile românești din comitatul Hunedoarei!

Curată barbarie.

În ședința din urmă a comitetului permanent la Deva, dl protopop și deputat V. Dămian a dus luptă îndîrjită cu inspectorul de școale pentru lucrul acesta, — dar majoritatea a primit propunerea inspectorului. Acum vom vedea ce zice ministrul însuși, care a strîns școlile de gît prin legea sa.

Panama...

Una dintre minunile duhului de întreprindere și cucerire a neamului omenesc, este aceea ce s'a făcut între cele două Americi, de Nord și de Sud.

Se știe că cele două Americi sunt legate de olaltă prin o limbă de pămînt, lată însă, pe unde e mai îngustă, de 230 kilometri! Limba asta leagă Americile de olaltă și desparte cele două Oceane, Mări uriașe. Oceanul Atlantic, de cîtră Oceanul Pacific, și așa corăbiile ce vin de pildă dela coastele răsăritene ale Americii de Nord și ar voi să ajungă la cele apusene, trebuie să se ducă pe aci în jos, spre Miazăzi, mult-mult, zile întregi, chiar săptămîni de cap, până încunjură toată America de Miazăzi și o pot lua pe lingă coa-

stele ei în sus, ca să ajungă la punctul cutare de pe țarmul celalalt al Americii de Nord.

Duhul neslîmpărat omenesc nu s'a odihnit pînă a înlăturat din calea umblării corăbiilor această pedecă. S'a format o Societate grozav de bogată, și cu cheltueli de sute de milioane de dollari, s'au apucat să sape un canal (un iaz uriaș) între cele două Oceane, făcînd din două gîtul de pămînt care lega trupul celor două Americi între sine.

Ani mulți au lucrat la săparea acestui iaz uriaș, zeci de mii de oameni, cît cu sepe și hărleje, cît cu dinamită, căci limba pămîntului era întărită cu sfînci puternice și adinci, — pînă ce săptămîna trecută, s'a ajuns a să tăia și cea din urmă fășie de pămînt ce mai despărța cele două mări de olaltă, și apele lor au fost slobozite să se repeadă una asupra alteia, îmbrășișindu-se, săruluiindu se, ca două surori ce mult și-au trimis vorbe prin mugetul valurilor și tunetul furtunilor, și nu se puteau apropia una de alta.

Însași parada împreunării celor două mări, a fost întocmită de isteții Americani foarte sărbătorește. Sfredeliseră fașia de pămînt ce mai despărța mările ca un părete subțire, cu găuri adinci și pe acelea le umpluseră cu dinamită. Toată limba aceea era strălătită de găuri pline de dinamită și acelea legate între sine cu un conduct, fir de drot, electric, care ducea pînă în Washington, la Palatul Președintelui Statelor Unite Americane. Și tot lucrul fu rînduit așa, ca atunci cînd Președintele va apăsa pe un bumb ce atinge capul firului electric, acela să dea foc dinamitei din limba de pămînt dintre Oceane, care să arunce în aer păretele ce mai desparte apele și să le sloboază de-odală spre olaltă!

Parada aceasta s'a întimplat săptămîna trecută. Lume uriașă să adunase pe țarmul canalului în jurul păretelui de pămînt. S'au ținut vorbiri, s'a prăznuit această clipă măreață, și atunci, de-odală la ciasul satorit, Președintele a apăsat pe bumbul electric în Washington, și în clipa următoare dinamita din limba de pămînt a luat foc, spărgînd în puzderii aruncate în văzduh și cea din urmă pedecă ce mai sta în calea împreunării celor două mări! Valurile se aruncară vijind puternic, unele spre altele și lumea văzu marca minune a împreunării alor două mări, cari din veac tot despărțite erau!

Mai au acum de curățit cîte ceva în canal, la locul împreunării, iar la primăvară el va fi dat folosinței în chip sărbătorec, deschis trecerii de corăbiilor în mijloc de mari sărbări.

Lumea neguțătorescă crușă neînchipuit de mult, netrebuînd să mai facă uriașul incunglur în jurul țarmilor celor două Americi, ci puțînd acum trece din un Ocean în celalalt prin Canalul „Panama”

(numit așa după orașul Panama lingă care s'a tăiat), cel mai mare canal din lume!

Lumea admiră stăruința și osteneala și cheltuiala uriașă, puse de Americani în jurul tăierii acestui canal.

Contribuiri pentru monumentul lui Aurel Vlaicu.

Colecta dela Orăștie.

Publicăm azi lista darurilor ce s'au făcut pentru monumentul lui Vlaicu în Orăștie, și cari au fost trimise la Orăștie, și adause la această listă. Iată-le:

Dr. Aurel Vlad, avocat 100 cor. Dr. Romul Boca, adv. 50 cor. Dr. Oct. Sglimbea, dir. de bancă 20 cor. Firma Schulleri 200 cor. Sebastian Bornemisa, librar 10 cor. Zaharie Tilcea, preot (Vaidei) 1 cor. Dr. Sever Orbonaș, adv. 20 cor. Aurel Muntean, comerciant 5 cor. Gusztaw Schelker com. 40 fil. Cornel Demeter, farmacist 10 cor. Bede Sándor 2 cor. Berivoi László 2 cor. Szaboszlav B. Lajos 2 cor. Ioan Inișca, com. 5 cor. Lobstein József 5 cor. Virgil Vlad, farmat (Albăluia) 20 cor. Nichifor Jura 1 cor. Ion Rob, com. 5 cor. Ioan Vărmăgean 2 cor. Dna Dr. Schiau (Mercuria) 2 cor. Dr. Augustin Deac, adv. 30 cor. C. M. Glodariu, prof. (România) 1 cor. Friedrich Depner, leutnant 2 cor. Ioan Jurkovits, com. 1 cor. Brutus Brassai 10 cor. Sim. Corvin iunior 5 cor. Árpád Juhász, 40 fileri Ioan Lazaroi 5 cor. Iosif Graffius, farm. 2 cor. Sároi Szabó Péter not. public 2 cor. Iulius Eisenburger 5 cor. Căpitan Ciucian 10 cor. Ioan Secărea 1 cor. Octavian Bude, preot (Pișchinți) 3 cor. Dr. Augustin Martini, adv. 10 cor. Nic. Mușă, preot (Balomir) 5 cor. Dr. Daniel Pataky, adv. 10 cor. George Oprean 2 cor. Felix Fabini 1 cor. Ioan Branga, inv. 4 cor. Nicolae Popovicu 1 cor. Maria Dr. Maior 1 cor. C. Olariu (Cugir) 5 cor. Dr. Romul Dobo 5 cor. Dr. Scharer 5 cor. Dr. Ede Antoni 5 cor. S. Oprean 5 cor. G. Vulcu 10 cor. R. G. Brassai 10 cor. Dr. C. David, medic 10 cor. Ioan Moța 10 cor. Dr. Enea Papiu 20 cor. Leontina Muntean 5 cor. Dr. S. Moldovan 20 cor. I. Graef 5 cor. Elena Barjiu 4 cor. Familia Vulpe 10 cor. Dr. Pop, medic 10 cor. Magazinul de lemne C. Baicu 20 cor. I. Buzdugan 5 cor. G. Cușuța 5 cor. Fodor Endre 5 cor. Aurel Pascu 5 cor. Barcsi János 5 cor. N. Opincar 10 cor. P. Androne 5 cor. I. Melischka 10 cor. Aliquis 10 cor. Simion Vlad 10 cor. Iulius Florea 5 cor. Dr. Simion Vulcu 5 cor. Andrae 5 cor. Bohățel, inginer 10 cor. Maior Banciu 5 cor. Balog József 5 cor. Dr. Rafael Miksa (Geoagiu) 20 cor. Dr. Serafin Trif (Geoagiu) 5 cor. Nicolae Tenase 4 cor. Fodor Gyula 5 cor. Dr. Goica 5 cor. Hallrich Gustaw 5 cor. Pleisch 5 cor. Căpitan Florean și doamna 10 cor. Aurelia Boldea n. Barișiu (Bohâlna) 10 cor. B. Balint 5 cor. B. Vulcu 5 cor. Minorils & Kinda (Déva) 5 cor. Heda și soșii, (Vințu-de-Jos) 50 cor. G. I. Boeriu Petrescu, (Telechirecea), 2 cor. G. Kotz 5 cor. Wiedmann 1 cor. Cărpinișan 1 cor. János 2 cor. Valeria Ștefănescu (Șibișel) 1 cor. Fülep János 3 cor. R. P. 1 cor. F. Kolowrat 60 fil. Alfred Schuller 3 cor. Andrei, preot (Căslău) 2 cor. Dr. Klein 2 cor. A. Gorpadi 2 cor. I. Schelker 2 cor. F. Brotschi 2 cor.

Róna, fotograf 3 cor. L. Paukerow (Arad) 2 cor. Dr. A. Albu 3 cor. R. Mermezan, preot 4 cor. I. Olariu 2 cor. Borbély S. 1 cor. Margel 3 cor. Németh János 2 cor. Tr. Balomiri 2 cor. Mina Spitra 1 cor. Ernő Spitra 1 cor. Palliardi Ervin 1 cor. Dr. Balogh János 3 cor. Horvát M. 1 cor. Hajnal 20 fil. Incze 50 fil. Bagothai 40 fil. Borsos Sándor 1 cor. Makkay J. 1 cor. Bocz Soma 1 cor. Schneider 50 fil. Dna Grădină 1 cor. Dr. Görög F. prof. 2 cor. Oberlaintant Kuncze 1 cor. I. Turdășan 3 cor. Vanica 2 cor. Szözs F. 1 cor. Gönczy M. 60 fil. Szász S. 1 cor. Solymosi 1 cor. Szász K. 1 cor. Karlmann D. 1 cor. R. Gross 2 cor. E. Teodor 2 cor. Birtlier S. 4 cor. Ioan Marta 4 cor. Păp Gy. 3 cor. Tr. Rașiu 2 cor. P. Crișan 2 cor. G. Balomiri 1 cor. N. N. 1 cor. Gödri Jenő 3 cor. S. Pecurariu, preot (Gelmar) 2 cor. R. Balosu 1 cor. I. Folkend 2 cor. Baumann 1 cor. Fraenk 1 cor. H. Harth 2 cor. Petru Haiduc, cojocar (Cil) 2 cor. Suboficer Ioan Bock și soșii grănițeri în Bosnia, 14 cor. I. Nicoara, medic american (Beriu) 5 cor. I. Radu 5 cor. „Assicurazioni Generali” 10 cor. K. Gross 5 cor. I. Dörner 5 cor. Dr. Markovinovits 5 cor. Dr. Solir 5 cor. Schulmaister G. 20 cor. „Szászvárosi könyvny. részvt.” 20 cor. Dr. A. Tincu 5 c. P. Belei 5 cor. Dr. Rado I. 5 cor. George Herlea (Vinerea) 2 cor. Nicolae Muntean (Cugir) 1 cor. Petru Tenase 1 cor. Teofil Nusman 1 cor. Nicolae Josan 4 cor. Ioan Vasii 1 cor. G. Drăgănescu 5 cor. Miklós B. 2 cor.

Oliviu Pascu, ingineur 10 cor. N. N. 3 cor. Teodosiu Popa, (Furcșoara) 1 cor. Vasile Marginean, (Cincul-mare) 1 cor. Victor Panța, (Parța) 1 cor. N. Simion, (Vașarhei), 2 cor. Ioan Vonica, (Poiana) 2 cor. Ilarie Chiș, (Malomfalău) 1 cor. Makkay Manczi 1 cor.

(Drăguța fetiță, de 5 ani, a unui funcționar dela banca maghiară din loc, dându-i-se 1 coroană să dea pentru monumentul lui Vlaicu, a spus: „Și eu dau bani lui Vlaicu. Apoi așa-i că atunci iară zboară, tăticule”...)

Vas. Stanciu, stud. St. Nicolaulmare, 1 cor. George Șerban, Malomfalău, 1 cor.

— La botezul fiului lui Ioan Ganea din Bărcuț, mecanicul Nicolae Morar a propus, să dăruiască care cît îl trage inima pentru Monumentul lui Vlaicu la Orăștie. Au dăruit: Otilia Grecu 1 cor. I. Langa 60 fil. A. Hantău 50 fil. G. Bodolea 30 fil. (din Hundrubeskiu); I. Ganea, mecanic 1 cor. N. Șulea 30 fil. (din Bărcuț), N. Morar și soșii, Cincul-mare 2 cor. de tot 5 cor. 70 fil., cari s'au trimis la admin. „Libertatea”, care i-a trecut pe lista Orăștiei.

— Dl Titus Vulcu din Vințu-de-Jos, din privilegiul logodnei dsale cu dsoara Salomia Romoșan din Sibiușeni, a dăruit (prin admin. „Libertatea”) 10 cor. la Monumentul Vlaicu.

Meseriașii nostri pentru Vlaicu. Pentru monumentul lui Vlaicu s'a făcut în ultima sedință a „Reuniunii meseriașilor din Orăștie, o colecție la care au contribuit următorii:

Frații Balcan (timplarul și sculptorul) 15 cor.; Dumitru Martin, timplar 4 cor.; Ioan Andreescu, friseur 3 cor.; Cite 2 cor. Mihai Grof, timar, „Tipog. Nouă”, Rusalin Ionescu, timar, Ioan Balomiri, franzelar, Ștefan Medrea, cismar, Nicolae Crișan cojocar, Nicolae Opincar, cojocar, Dna Ioan Vărmăgean-Silvia, Iosif Filimonescu, lăcătuș,

Ilie Lădari, ferar, Ioan Crețu, pantofar; — cite 1 cor. Ioan Ciontea și Alexandru Vărmăgean. Total cor. 46. — Bani s'au depus la banca „Ardeleana” la fondul Monumentului-Vlaicu.

Meseriașii din Sebeș pentru Vlaicu. Dela membri Reuniunii meseriașilor și comercianților din Sebeș și jur „Andreiana” am primit la admin. „Libertatea” cor. 59'46, pe care le-am adaus la lista Orăștiei. Au contribuit la ea următorii din Sebeș:

Petru Muntean, com. 5 cor. Florentin Marcu, lăcătar, 2 cor. George Oprea, faor, 2 cor. Danil Sebeșan, pălărier, 2 cor. Petru Bojiță, butnar, 2 cor. Ștefan Pinte, timplar, 2 cor. Nicolae Apolzan, pant. 1 cor. George Bena, pant. 1 cor. Ioan Bojiță, rotar, 1 cor. Ioanichie Bota, croitor, 1 cor. Nicolae Berghian, cojocar, 1 cor. Nicolae Besoiu, faur, 1 cor. Avram Cătean, faur, 1 cor. Nicolae Cărcoană, pălărier, 1 cor. Simion Dicu, pantofar, 1 cor. Jorju Rusandu, pant. 1 cor. Simion Lupșe, pant. 1 cor. George Mihai, coj. 1 cor. Nicolae Opreș, com. 1 cor. Ioan Oprea, faur, 1 cor. Ioan Oltean, pielar, 1 cor. Petru Ordean, pant. 1 cor. Dumitru Popa, cojocar, 1 cor. David Popovics, com. 1 cor. Ioan Reștea, cojocar, 1 cor. Victor Săbăduș, com. 1 cor. Mihai Santeiu, butn. 1 cor. George Ștefan, vopsitor, 1 cor. Petru Timpa, cojocar, 1 cor. Ioan Tincu, pant. 1 cor. Petru Ursu, com. 1 cor. Savu Piso, pant. 1 cor. George Chirca, faur, 1 cor. Vasile Repede, pant. 1 cor. Dumitru Dobrota, com. 1 cor. Danil Moga, mech. 1 cor. Arseniu Zăreșiu, cojocar, 1 cor. Ilie Gota, pant. 1 cor. N. N. 1 cor. Petru Lupșe, rotar, 1 cor. Nicolae Androne, lăc. 1 cor. Iosif Cătean, păd. 1 cor. Ioan Blandea, fâg. 1 cor. George Radu, but. 80 fil. Ioan Radu, coj. 60 fil. Ioan Oprea, pant. 40 fil. Gavrilă Arsu, pant. 20 fil. A. Besoiu, comer. 40 fil. G. Chisea, inv. Poiana-Sibiului, 1 cor. Maxim Colhan, inv. Săsciori, 2 cor. George Morariu, inv. Lazu, 1 cor. Nicolae Stanciu, inv. Loman, 1 cor. Suma cor. 59'40.

S'au adunat de tot pân' acum la Orăștie: cor. . . . 1353'40.

Parastase pentru Vlaicu s'au făcut în multe comune din pornirea bunilor fruntași credincioși, așa și în comuna Șpring din bunăvoința dnei Valeria de Colbazi, care, mult înduioșată de trista întâmplare, a dăruit cu dragă inimă toate cele trebuitoare parastasului; în comuna Vaca (la Brad) din darul fruntașului Atanasie Brana, pe aiurea din partea comitetelor parochiale. — Dar

cel mai potrivit termin

pentru ridicare de parastase și din partea acelor comune cari pân'acum n'au făcut'o, est Dumineca din săptămîna viitoare, în 13/26 Octomvrie, căci atunci se împlinesc 6 săptămîni dela moartea scumpului nostru Vlaicu. Simbătă, în 13 Sept. n., s'a întâmplat căderea lui, Duminecă, în 26, sunt 6 săptămîni dela nenorocire.

In această zi să se înalte în toate bisericile parastase, legîndu-se de ele și o pomenire frumoasă: să se poarte și un disc (tas) anume între oameni, ca să dea tot omul cit vrea (10 cruceri, 5 cr., 2 cr., 1 coroană, care cît îl trage inima și are puțință) pentru Monumentul lui Vlaicu.

Prin asta nu ne împlinim numai o

creștinească datorință, ci și chemarea conducerii „Asociațiunei” noastre, — care a făcut apel ca tot poporul românesc să contribuie (să ajute) la ridicarea aceluiași Monument, ca el al nostru al tuturor, al întregului neam, să poată fi numit, intrucit bănușii întregului neam s'au contopit în el.

„Libertatea” va pulica cu drag dările de samă despre parastasele ce se vor face la 6 săptămîni, împreunate așa cu purtarea discului pentru Monumentul lui Vlaicu. Nimenea să nu se jeneze că el a putut aduna prea puțin. Și puținul dela satele sărace va fi bine primit ca și multul dela cele mai cu prindere.

Banii să se trimită de-adreptul la „Asociațiune” în Sibiu, scriindu-se că pentru ce-s.

Negel...

S'a dus și urmașul lui Vlaicu...

Ministeriul rom. de războiu numise dintre ofițerii zburători români, ca urmaș lui Vlaicu în zborul cu mașina lui, pe sublocotenentul (lăitnantul) Negel, care era foarte înșuflețit a zbura cu mașina lui Vlaicu. Ci nefiind aceea încă gata, el s'a suit Simbăta trecută pe o mașină „Farman”, avînd de călător pe mecanicul Faceș, și a început a zbura. A urcat ca până la 1000 metri, apoi a vrut să scoboare, dar a dat drumul prea repede mașinei și dela 200 metri a căzut, și a fost aflat tot zdrobit sub mașină! Iar călătorul seu, știe Dzeu prin ce minune, a fost aruncat de mașină la vre-o 10 metri și a suferit lovituri grele, dar n'a murit!

A fost iar jale mare, că urmașul lui Vlaicu l'a urmat așa de iute pe drumul veciniei. A fost înmormîntat cu mari parade militare!

— La Niederdorf, Germania, a zburat în 13 Oct. lăitnantul german König, dar dela 1700 metri a căzut, rămînînd tot zdrob pe pămînt.

— In Oram (Francia) zburătorul Soleillan s'a urcat la 200 metri și de acolo a sărit din mașină! A căzut rămînînd laț, mort pe loc. Dar a făcut'o cu voia. Așa a vrut să și pună capăt vieții. O spusese de nainte, dar nime nu l'a crezut. — Mașina a zburat după el mult timp singură prin văzduh!

Fapte nobile. Dl învățător Ioan Haizea de 5 ani de cînd funcționează în comuna noastră Proștea-mare, lucrează în chip îmbucurător la luminarea poporului ațit prin graiul viu, cît și prin fapte.

Mai în vară la sfîrșitul anului școlar (în Iunie), după temeinice pregătiri, a predat cu tinerimea înfiia producțiune teatrală din a cărei venit s'au procurat un Apostol legat în piele, în preț de 22 cor.

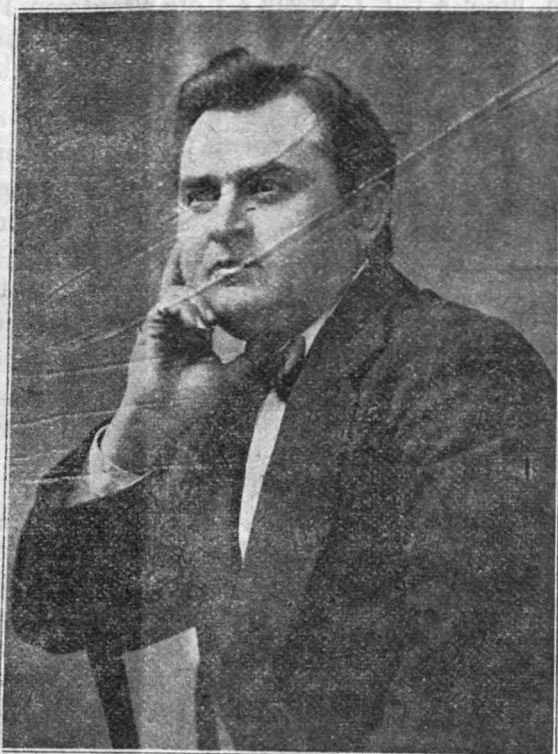
Acum a cheltuit din al seu cu pictarea bisericeii, ceea-ce la costat 64 coroane.

Dee Dzeu mulți astfel de învățători. Dzeu să-i răsplătească și să-l șină la mulți ani pentru a mai putea face astfel de fapte. Proștea-mare 15 Oct. 913. Dumitru Jampa curator primar.

OASPEȚII NOSTRI IUBIȚI:

I. Brezean

V. Antonescu.

Dna Maria Ciucurescu.

Dna Maria Antonescu

C. Costescu.

frunțașii artiști din trupa de teatraliști dela București, care a început Simbăta trecută, la Alba-Iulia, a juca prin orașele noastre ardelențești, unghurene și bănățene. Numai fotografiile acestora le-am putut ciștiga până acum. Nădăjduim că în curând vom avea fotografia tuturor în grupă, și vom aduce și pe aceea.

Români de pretutindeni, grăbiți spre orașele în cari aflați că ei vin și priviți un joc teatral jucat cu adevărată măiestrie.

Inarmarea
futuror țăranilor.

— Din România. —

Ziarele din București aduc o știre mult grăitoare: Să spune că Marele Stat Major al Armatei, conducerea ei, face planuri, după cari să se înceapă un lucru nou în Țară: puterea armată a Țării să fie pusă pe temelii și mai largi, și mai tari!

Și pân'acum în Țară soldații rezerviști, ca să nu și uite rânduiala purtării de arme, sunt cercetați din cînd în cînd, cam odată pe lună, Duminica, de un subofițer, corporal ori sergent din cei în slujbă, și sunt scoși la loc potrivit, unde se fac cu ei deprinderi militare.

Cum ies la noi focarii la deprinderi, așa ies acolo cu soldații rezerviști din sat.

Acum conducerea armatei vrea mai mult: ca tot omul citov din Țară să fie soldat!

În acest scop, nu numai cu soldații de rezervă, ci și cu cei trecuți peste anii de legătură cu armata, (așadar peste 32 ani), ba cu toți bărbații cari au plăcere a umbla cu arma, — să se facă nu numai deprinderi de mișcări militare, — ci deprinderi de tras la țintă, cu arma! Să ducă în fiecare sat zeci de puști, să le aleagă un loc de țintă, și acolo să se facă deprinderi cu oamenii, a trage la țintă pe întrecere!

Faptul acesta n'are lipsă de țilc mult. El e de o înșămănătate negrăit de mare. În acest fel vei ajunge să ai în Țară nu opt sute de mii de soldați, ci chiar și două milioane de țintași, pușcași buni, ca tot alți soldați!

Acum poțiește și întră tu aci în Țară, ca dușman din afară, cînd tot omul e un vînător, un țintaș, un isteț apărător de țară! Că întri ca prin mii și mii de baionete și guri de puști. De după fiecare arbor, de după fiecare șanț, din fiecare casă, te întimpină gloațe și luptători!

Și iarăși, cînd această Țară vrea să atace pe o alta, cum atacă acum pe Bulgaria, nu numai armata regulată va sări în spriginirea mișcării patriei, ci se ridică roiriile satelor, căci tot omul e un soldat!

Și aceste măsuri cresc mult înșămănătatea militară a României.

— La noi? O, la noi nu te lasă să ții un pistol ori o pușcă de pașeri, — decum să te învețe a pușca!

Și așa, cînd cutare dușman, zicem Muscalul cutropitor, s'ar revărsa asupra țării, pe ea o pot apăra numai soldații regulați, iar noi, mulțimea cetățenilor, cari altfel am pune și noi brațul și umărul în luptă, — trebuie să privim cu mâinile 'n sin la năvală, că nici nu cunoaștem arma, decum să știm umbla cu ea!

În același timp să scrie, că în

Tirgu-Jiu, colonelul român Cocosescu, a împărțit în loc și jur un Apel (chemare), prin care poartă pe tot Românul a intra în Liga-Jiului pe care o înființează, și care are de scop: a apropia tot mai mult obștea cetățenească de treburile și cunoștințele militare, a împreuna așezându-se pe civili și militari, înfrățindu-i! Liga va cultiva spiritul militar în tineret prin societăți de gimnastică, de călărit, de întreceri de tot felul, și va lucra la ținerea în trezvie a duhului războinic în popor!

Di Colonel arată că astfel de societăți sunt în alte state făcute mai demult. În Germania încă au început a se înființa în 1912, și de pildă societatea din Keim în scurt timp a numărat 300 000 de membri!

Cu cât mai de lipsă sunt astfel de societăți patriotice, cultivătoare a dragostei de vitejie, în state mai mici, cum e și România.

Bulgaria după războiu.

— Nu-și poate plăti ratele mari de datorii. —

Stăpînirea bulgară e muncită de ginduri grele materiale. Micul credit ce i l'a putut da Austroungaria, cele vre-o 30 milioane, abia i-au ajuns pe o măsă, și peste vre o 2 săptămîni îi scade datoria de 380 milioane franci, făcută pentru procurare de lucru de războiu, — și după toate semnele n'o se aibă cu ce le plăti. Și bani nu capătă de nicăiri. Din pricina asta prețul hîrtiilor de stat bulgare (felurile ei obligaționale) sunt foarte scăzute în preț.

Mai face statului greutăți și gîndul, că, după numărările oficiale încheiate mai nou, — Bulgaria a pierdut în cele 2 războaie 52.000 de oameni, morți și răniți, — dintre cari vre-o 10.000 sunt rămași neputincioși pe toată viața, — și de aceștia încă statul trebuie să poarte grijă, — îngreunîndu-și cheltuielile cu susținerea lor.

Furtuna în Balcani

e în apunere, dar încă n'a încetat. Albanezii înfrînți de tot de Sirbi și alungați peste graniță, — s'au azvîrlit asupra Muntenegrului nou, cuibărindu-se în ceva orașele ce erau mai slab apărate, ca atunci cînd nu te mai sîlî în războiu. Și Albanezii alăcători sunt număroși, încît Muntenegrenii au avut de jînat hartă grea cu ei, și au fost răzbiți. Se crede, că Muntenegrenii vor fi siliți a cere ajutor dela Sirbi, pentru a alunga mai repede pe culezătorii Albanezi.

Turcii n'au gînd curat.

În Saloniki lumea e foarte îngrijată de primejdia unui nou războiu cu Turcii. Regele Constantin însuși a venit în Salonici și zilele astea a dat un Manifest (Cuvînt sîrbătoresc) către armată, mulțu-

mindu-i pentru credința cu care și-a slujit și își slujește patria, toțiși îi cere răbdare și așteptare, căci „patria mai poate avea lipsă de brațele lor apărătoare“.

Turcia încă a vestit că își demobilizează numai o parte a armatei, dar ca două din trei părți le ține sub arme, căci pacea nu e încheiată pe toată linia cu Grecia și se pot încă isca neînțelegeri ce să se sfîrșească cu vre-o încercare.

(Nădejdea ne e, în lipsa de bani de care pătîmește și Turcia, Nu-i dă mâna să mai înceapă un nou războiu).

NOUȚĂȚI

Altoi, comunei Căstău. „Reuniunea Economică“ din Orăștie are bucuria a putea vesti, că, după știrile ce are din Pesta, va primi și în toamna asta un număr mai însemnat de altoi, 5—600 ori doar mai multe, — din pepinierele de stat. Pe toate le va duce și planta în comuna vecină Căstău, așa cum a dus în primăvară 500 în comuna Romos.

„Reuniunea“ ține că în felul aceasta slujește mai bine întărirea pomării, ca izvor de venit în acest ținut, dacă 500—600 ori 1000 de altoi, cite le poate căpăta dela ministerul de agricultură al țării, primăvara ori toamna, le dă pe toate într'un sat, așa ca acela pește 3—4 ani dela altoire, să se cunoască cu ceva, să înceapă a avea un venit simțit, bun; din pomăritul pentru care stăruie „Reuniunea noastră Economică“ cu cuvîntul și cu fapta.

La primăvară vom duce 7—800, cite vom putea căpăta, în alt sat.

Congregație la Deva. Pe ziua de 28 Octombrie e conchemată la Deva adunarea de toamnă a sfatului comitatului (congregația). Vin spre desbatere vre-o 700 obiecte, înșirate în programul tipărit și trimis membrilor, dar vor mai veni vre-o 200 în programa întregitoare, cu obiceiurile ce intră încă în aceste zile.

Austriaca și Unguroaica, nu mai vreau să fie una, nici în chipul de pe — băncuțele cele noue de 20 cor! De fel. Incep a se osebi...

Pe hîrtiile vechi (de 20 cor., ca și pe altele) fața banilor era aceeași pe amîndouă părțile, numai chiar scrisoarea era alta. Și chipul femeii care la noi să crede că e neapărat să fie zugrăvit pe bani, era același — Pe hîrtiile cele nouă, deja toată fața banului e una pe partea ungurească și alta pe cea nemțască. Cea nemțască e în felul seu modestă, și cu scrisoare în toate limbile popoarelor ce locuiesc în Austria, cea ungurească e mai strigătoare: în mijloc un fel de pecet ungurească, făcut în roșu-alb-verde. Adecă, mi-te, steagul țării ungurești. Că-măcar așa vrea guvernul să facă pe Români a ține și ei în casa lor steagul ungurească. Apoi dă Doamne să-l găsim în forma asta în cit mai multe case românești în măsură cit de mare! Sub

steag e scris și „Hymnuszul“ ori numai versul lui dintîi: „Isten áld meg a Magyar!“... Asta mai trebuia, ca să simțim că suntem în Ungaria, decite-ori ținem în mână o băncuță de 20 de coroane.

Incolo nici desemnul, nici așezarea scrisorii, nici chipul femeii, nu e tot același ca pe partea nemțască. Colo o cocoană albenească, în colțul dela stînga, dincoace una mai bărnace, în colțul de-a dreapta! Nici așezarea, nici fața, nici firea, nici privirea, nu le e una. Incep a să feri una de alta... par'că s'au săturat și ele a se mai arăta la lume în forma mincinoasă ca fiind tot una!

Tot omul cu Jidovul lui... Sau: Ce nu pricepem noi. Iaca ce: Pe hîrtiile cele noue de 20 cor. pe latura nemțască sunt iscăliți: Popovics ca guvernor, Braun (ori cum îl chiamă) ca secretar, și Gutmann, ca conzilier. Pe partea ungurească înse, ca conzilier e iscălit altul, ceva Geid... Să vede că nici în privința asta nu s'a mai înțeles latura austriacă cu cea ungurească, ci, în ce privește pe conzilierul iscălit al hîrtiei, — tot omul cu Jidanul lui!

Congregația va da privilegiu și la ciocniri politice, căci acum se aduce naîntea ei scrisoarea guvernului, care face cunoscut, că s'a dus Lukács cu plutele și a venit în locul lui Tisza în fruntea ministerului, iar Sándor Iános, Ghilány Imre și Harkányi Iános, ca sofi-ministri. Cei dela comitat o se ceară să se voteze „încredere“ lui Tisza. Iar partidele de împotrivire, printre cari și partidul național român, vor fi, negreșit împotriva unui astfel de vot.

Nu pentru acesta anume, ci mai ales pentru faptul, că se aduc naîntea treburilor ce taie adînc în viața comunelor noastre din comitat, dintre cari unele cer ajutor de stat școalelor și comitatul zice că va propune guvernului să nu li-se dea, — și altele, e de lipsă ca și membri români să ieie parte cit se poate în număr deplin, ca se apere ce mai pot apăra, și se ajute unde să poate, cu votul lor, cererile drepte ale satelor noastre.

Logodnă. Di Titus Vulcu din Vinul-de-jos și dșoara Salomia Romoșan din Sibîșeni, logodiți. — În loc de anunțuri, au dăruit 10 cor. pentru monumentul Vlaicu. Le dorim toată fericirea.

Școală romînească în Sofia. Pentru Românii din capitala Bulgariei, Sofia, guvernul român ține cu cheltuiala sa, o școală cu mai mulți învățători. Statul bulgar s'a învoit la asta, dînd puțină Românilor a se cultiva în școala lor proprie. În timpul războinic ce trecu, și această școală, ca și celelalte din țară, a stat închisă. Acum 2 săptămîni că s'a deschis de nou, fiind de față mulțime de frunțași romini din capitala bulgară și trimisul conzulatului românesc de acolo.

Inchîpuși-vă ce ar zice Ungurii să le deschizi o școală romînească

în Budapesta, încă cu ajutorul din România! Te-ar lovi în cap numai cînd le vii cu cererea. Deși doar Românii sînt în asta țară un popor întreg, nu o mină de pribegiți.

Zel vrednic de laudă. Di Romulus Cosma, învățător în Stupinii-Brașovului, a cîștigat 16 abonamente de probă la „Libertatea“ pe aceste din urmă 3 luni.

Trimitem cuvîntul nostru de laudă dlui Inv. Cosma, nu pentru că ne-a cîștigat nouă cei 16 abonați, ci pentru vădita dsale năzuință, de a împretini pe cit mai mulți oameni din comuna dsale cu cetitul, — ștînd că ce vine pe urma știnței de carte. De-ar da Dzeu barem la 3-4 sate cite un om cu astfel de simțăminte și așa hotărît a făptui pentru luminarea poporului din jurul seu!

Fiorosul ucigaș de părinți, nenorocitul G. Rozor, din Alba-Iulia, a fost judecat Simbăta trecută, de tribunalul din Alba-Iulia, la moarte prin ștreang, iar soțul seu G. Porcariu, care i-a fost de ajutor, dar despre care nu s'a putut adevăra că a pus și el mâna la omorîre, a căpătat 6 ani temniță grea.

Se știe grozava poveste: Părinții lui, oameni cu bunăstare și de omenie, nu-l mai puteau sătura de bani pe acest fiu stricat al lor, care se însurase contra voii lor, și le cerea afară partea de avere, — după ce risipise o avere întregă și brancolase cu prăvălia pe care i-o umpluseră odată părinții cu marfă. Și fiindcă părinții nu au grăbit a-i da avere nouă, partea ce credea el că i-se cade, — s'a dus într'o noapte și a împușcat pe tatăl-său în pat, iar mamă sa fugind în o cămară vecină, a alergat după ea și a omorît-o acolo, împușcîndu-o și tîindu-i și grumazii. Apoi s'a spălat pe mâni de sînge și s'a dus cu ortacul seu G. Porcariu, prin crișmele orașului și și-a petrecut. bînd și lăsînd să-i cînte țigani.

Dar l'a descoperit Dzeu. Acum capătă avere deștulă. O săptămîină deplin a ținut pertractarea, că au fost ascultați peste 40 de martori. Nime nu știa spune ceva bun despre el. Nefericita lui soție, chemată și ea să fie ascultată, n'a vrut să meargă, spunînd că e bolnavă. Tribunalul însă a spus, că ține la aceea, să vină în persoană ca să fie ascultată ca martor, poate știe ea ceva ce să ușureze soarta nenorocitului ei soț. De silă s'a dus înaintea judeților și a zis:

— De bine n'am ce spune, de rău nu voiu să mai spun și eu...

Și s'a depărtat din sală, infiorată de vederea ucigașului.

Simbăta pe la 6 s'au sfîrșit dezbaterile și s'au retras jurații să-și spună părerea lor, că află l'vinovat ori nu. Două clasuri s'au sfătuit și au venit spunînd că da, il află l'vinovat de omorînd, iar pe Porcariu de părtaș la un omor.

S'a retras tribunalul pe la orele 9 și abia la 12 ciasuri noaptea a venit napoi în sală, — care era tot plină de lume ce aștepta să vadă judecata, — și a vestit osinda ce a dictat: moarte prin ștreang fiului-animal, iar ortacului său 6 ani temnița cea mai grea.

Invățătorii penzionași au înaintat ministrului de culte Jankovich cind fu în Blaj, o rugare, ca să se țină samă și de necazul bătrînețelor și neputințelor lor, și, cum s'a făcut îmbunătățire tuturor, să se facă și pentru ei ceva, să li se mărească penziile, care după vechile rîndueli, sunt mici de tot, de nu pot trăi din ele.

Ministrul le-a răspuns că va schimba în curind legea în punctul acesta și atunci le va regula și lor. Și până atunci, celor ce vor înainta cereri ministerului de culte, va cerea să le fie cit de cit de ajutor. De Alex. Comșa, inv. penz. în Veza (p. Blaj, Balazsfalva) dă bucurosi îndrumări cum să se facă acele rugări.

Ordinațiune dentistică

Dr. Aurel Tincu să află din 20 Octombrie n. în Hunedoara, »Hotel Straus«, unde deschide Atelierul dentistic. Ceea-ce se aduce la cunoștința onoratului public din Hunedoara și Orăștie, spre orientare.

Colera în România bîntue încă, aproape tot în măsura veche. Peste 150 comune sunt molipsite, avînd cite un caz doue de moarte pe săptămîină.

În Ungaria încă nu vrea să se sîngă odată. Știrile din 14 Oct. arată că în Deliblat (comit. Timiș) să tot ivește cite-o îmbolnăvire, aproape zilnic una. În Varolia Timișului, în Ilied, în Lapușnicul-mare, în Neramezö, Neramogyoros, cite 2—3 îmbolnăviri, apoi în comitatele Zemplin, Ung, Bereg, Pesta, Cluj, Arad și Orade, încă sunt bolnavi de coleră.

Gerul ce să apropie o va sînge.

O nedreptate s'a făcut în numărul 45 al „Libertății“ dlui preot din Telnă, spunîndu-se că ar fi rămas nesimțitor față de memoria lui Vlaicu și n'ar fi lăsat să se tragă clopotele.

Adevărul e chiar contrarul. Dsa încă nu aflase despre nenorocire, — încolo e un preot din cei mai activi și harnici, care nici în privința asta nu a rămas dela datoria sa, sînd a aflat'o și a știut'o.

Îndreptăm știrea. Și rugăm pe corespondenți a nu ne da știri rele pe nedrept, căci acesta un lucru urît.

Fuga din naintea foamei ia în unele părți ale Ungariei, întînderi sperietoare. În comitatul Săimăruului cu miile își cer oamenii pașapoarte la America și care nu capătă, o iau pe unde pot, numai să iasă din această țară. Sînt sale în care nu mai ai azi decît femei, ca în comuna Estro. Dar tot așa e și în comitatele vecine: Sălajului, Ugocea, Bereg, și altele!

Deregătorile nu mai știu ce să facă ca să-l oprească pe oameni.

La ștreang a fost osindită în 9 Octobrie de cătră tribunalul din Deva nevasta lui Borza George din Ternava (lingă Iliia) pentru că anul trecut în August, și-a omorît bărbatul. El sârmanul fusese dus cîțiva ani în America, și cîștiga bani, în vremea ce nevastica lui, femeie frumoasă, abia peste 30 de ani, își prinsese vre-o doi drăguși. Cind a venit napoi bărbatul, după ce aduse bani frumoși, ea nu se mai putea lăsa de drăguși și așa s'a hotărît să-l omoare, ca se poată trăi mai de parte în blăstămășia cu care se dedase. Melter Macavei și Melter Dumitru i-au dat ajutor și l'au omorît și l'au dus de l'au îngropat într'o rîpă de apă departe în hotar. Omorul a fost descoperit. Melter Dumitru a fugit în America, dar s'au luat măsuri se fie prins și adus acasă. Pe „iubila“ lui au judecat'o la ștreang, pe Melter Macavei la 10 ani temnița grea și pe Dumitru îl așteaptă tot așa 10 ori mai mulți ani.

Advocat nou în Șercaia. Dl. Dr. Traian Stoica, a făcut la 4 Oct. cu bun succes cenzura de avocat înaintea din Tîrgul-Murășului. Dsa e originar din Veneția de jos și se va așeza ca avocat în Șercaia.

Dela posta din loc să face cunoscut, că telegraful și telefonul să află, dela începutul acestei luni, în aripa cea nou zidită. Intrarea prin Strada-de-mijloc. Cele două officii sunt deschise de dimineața dela 8 până seara la 6, dar mai mult nu. Dumineca dela 2—3.

Advocat în Recaș. Am onoare a aduce la cunoștință, că din 1. Octombrie mi-am deschis Căncelaria Advocațială în Timiș-Recaș (casa dlui Ștefan Pavelek lingă apothecă în colț spre drumul Bazoșului). Cu deosebită stimă Dr. Sever Bugariu avocat.

Producție în Vaca. Tinerimea română din comuna Vaca (l. Brad) invită la producțiunea teatrală-corală, ce se va aranja în Vaca la 12/25 Oct. c., cu ocaziunea „Conferinței învățătoresți“, în ospăt. dlui Athanasiu Brana, cu următorul program:

1. „Pe-al nostru steag“ (cor). 2. „In sat la Tînguești“, piesă teatrală de V. Onișiu. 3. „Moara“ (cor). 4. „Achim Filăru“, monolog de A. P. Bănuț. 5. „Doina“ (cor). 6. Declamări din Th. Speranță. 7. „Cintecul gîntei latine“ (cor). — Începutul la 8 ore seara. Prețul intrării: Loc I. 2 cor., loc II. 1 cor. 40 fil., loc III. 50 fil. — Venitul în favoarea bibliotecii școlare.

NENOROCIRI MARI..

Una în larg de ape, pe mare, alta în fundul pămîntului.

Sute de vieți omenești pierdute și într'un loc și n'altul.

Corabia „Vulturno“ a unei societăți Olandeze, plecînd din Rotterdam spre America, încărcată cu peste 600 de călători, — s'a aprins în 10 Octobrie în largul mării Atlantice. Focul s'a lăsat cu putere grozavă, căci o furtună ce chiar bîntuia pe mare, îi hrănea flăcările și le întindea cu putere neînvinsă. Toate încordările matro-

zilor de a le sînge, au rămas zadarnice. Și era noapte. S'au petrecut lucruri grozave. Călătorii erau ca răsculași, cerîndu-și mîntuire. S'au slobozit luntrile de scăpare și oamenii s'au coborît în ele, dar furtuna nu lăsa să fie coborîte în pace. Vre-o 11 luntri, prea încărcate de oameni ce-și căutau mîntuirea pe ele, — au fost răsturnate de furtună și oamenii din ele s'au scufundat! La telegramele fără drot date de Volturmo în toate părțile pe mare, au venit destul de repede 9 corăbii ce erau pe aceeași mare, dar ele au trebuit să stee ciasuri întregi neputincioase, căci furtuna așa izbea pe Volturmo și le legăna pe ele, încît nu se puteau deloc apropia de ea!

Totuși au putut mîntui cam 450 de inși, iar vre-o 150 și-au pierdut viața în valuri!

Printre călători au fost și număroși din Ungaria, mai ales Ruteni.

— A doua mare nenorocire e și mai nouă: În o baie de lingă Londra, (în Anglia), din care se scoate diamant negru și în care lucrează peste 900 de muncitori, — gazul băii a luat foc și vre-o două sute de lucrători au fost omorîți și înecați acolo în fundul pămîntului! Lucrările de mîntuire au scos vre-o 400 de inși de jumătate morți, amețiți, dar aduși iară la viață; despre peste o sută de inși nu să știe încă de vor fi aflați vii ori morți.

Anul acesta 1913 e cu adevărat 13, bogat în nenorociri!

Cine merge la Budapesta cu afaceri, ori să facă cumpărături, să se adreseze cu încredere dlui L. Olariu, funcționar în ministeriu. Dsa a deschis o cancelarie de informații pentru Românii din provincie, cu scop de a-i scăpa din ghiarele agenților jupuitori. Cine vrea să-și cumpere motoare bune, ori vre-o moară, sau alte mașini; cine are ceva de vînzare, cine are vre-o rugare în ministeriu, cine are lipsă de împrumut eftin, cine are ori-ce alte afaceri în Bpesta, — să-i scrie dlui Olariu, căci va fi îndreptat spre bine și va primi deslușiri corecte.

La dorință trimite gratuit planuri de mori, cataloage de motoare și de alte mașini. Adresa: L. Olariu, Bpesta II. Margit Körut 11.

(1100) 4—10

Cu 1 coroană

dăm aceste foi 3 luni

tuturor celor ce nu le au încă, și ar dori a le avea, de probă.

Trimiteți 1 cor. la Administrația „Libertatea“ în Orăștie, și vi vor veni foile: „Libertatea“, „Foia Interesantă“, „Bobîrnacii“ și „Spicurile Economice“ pe lunile Octobrie, Noiembrie și Decembrie u. — Căci dorim a împretini și pe cetarii cei mai săraci dela sate, cu aceste foi!

Rar privilegiu

de a avea o prea frumoasă foaie literară, să îmbie în timpul acesta: Revista „Cosinzeana“ dela Orăștie, foaie frumoasă, cu mulțime de chipuri interesante, știri foarte felurite și cetiri alese, — care altfel costă 3 cor. ad

3 luni, — se dă, de probă, pe aste din urmă 3 luni a anului de față, cu numai 1 cor. 80 fil.

Folosiți privilegiul.

— Cei ce ați dori a avea, de probă, pe ceste din urmă 3 luni interesanta foaie literară bogată în prea frumoase chipuri „COSINZEANA“ dela Orăștie, puteți trimite banii și cu buletinele „Libertății“, ori cu bani pentru „Libertatea“ la un loc, căci noi îi osebim și-i dăm în samă la „Cosinzeana“.

Numai 1 cor. 80 fil. pe 3 luni! Și ai o foaie literară foarte potrivită în familie!

Impăratul zgîrcit, fiul risipitor. Impăratul Germaniei e om crușător pân' la zgîrcenie. Din cei 6 feciori ce are, 5 sunt și ei crușători și cu ordine, dar unu trebuie să sară mai departe de trunchiu cu firea. E Prințul Ioachim, care așa risipește la bani cu amîdouă minile, încît e înfundat în datorii pînă n'gîl. Le-a tot ascuns cit a putut, dela o vreme i s'a înfundat. Acum creditorii cer tatălui să le plătească și bătrînul are de furcă cu ușuraticul seu fiu, căci datoriile lui sunt cit de groase!

„Visul lui Vlaicu“, zugrăvit pe cărți postale de corespondență, să află tipărite în vînat, frumoase, la „Librăria Națională S. Bornemisa“ din Orăștie (Szászváros), cu 12 fileri una. Cel-ce ia mai multe, le capătă mai ieftine: 10 cu 1 cor. trimise franco pe postă, 20—25 cu cite 8 fil. bucata. — Scrieți la pretini și cunoscuți pe cărți postale de acestea!

POSTA REDACȚIEI

I. Mold și Abrud. Nu îl aflăm vrednic a ne ocupa de el în foaie. Iac'o săcătura de Ungur; destul de rău fac Românii că-i mai caută birtul după ce el batjocorește pe Români. Dar corespondența despre el, te rugăm nu ne cere să punem în foaie.

Mulțumită.

Intorcîndu-ne din jalnica călătorie în care am fost chemați de o soarte neîndurată, deși cu inimile zguduite încă de durere, ne ținem de o sîntă datorie, a aduce și pe calea aceasta cele mai simțite și ferbinți mulțumite tuturor amicilor, societăților de tot felul, rudeniilor, cunoscuților și necunoscuților, cari au vărsat cu noi împreună lacrimi de părere de rău sau re-au trimis cuvinte de mîngăere din privilegiul trecerii din viață a înveci neuitatului nostru Aurel Vlaicu.

Inima ni să sfășie de jale cînd vedem cit de adevărate sunt cuvintele din sînta scriptură: „Cînd dobîndim lumea, atuncea în groapă ne sălășluim!“.

Bîntînti, 12 Oct. n. 1913.

Dumitru Vlaicu
Ana Vlaicu
părinți.

Ioan, Ioana, Valeria,
frate și surori.

Lazar Stoica, inv.

cumnat,

Elisaveta, cumnată

Mărioara și Cornelia, nepoate.

"Eroii Nostri" Nr. 3

au ieșit de sub tipar și să află de vânzare la adminst. „Libertatea” și la „Librăria Națională S. Bornemisa”, cu 30 fil. exemplarul și 5 fil. de porto.

Broșura aceasta, a 3-a, cuprinde frumoasa poveste a descălecării Românilor din Țara Făgărașului sub Radu Negru și apoi a celor din Maramurăș sub Dragoșiu, întemeind statele Muntenia și Moldova! Și apoi: înfiiele lupte ale Ungurilor cu Românii, lupte din cari Românii au ieșit minunat biruitori, zdrobind pe craiul unguresc Carol Robert în munții Carpați, încit numai îmbrăcându-se în haine de slugă a mai scăpat de ei cu fuga! În curind o armată a regelui unguresc Ludovic cel Mare e zdrobite de Românii din Muntenia, — cecace spărie așa pe însuși Regele Ludovic, care pleacă însuși în capul altei oștiri, ca să bate pe Români, — încit se întoarce din drum napoi!

Sunt pagini mărețe din trecutul neamului!

Broșura costă 30 fil. și 5 fil. porto. Toate 3 broșurile (1. 2. și 3.) costă 1 cor. trimise franco!

„Foaia Interesantă” de pe 1912

o avem legată în volum! Celor-ce au fost trimis bani pentru ea, — li-s'a trimis tuturora! — Prețul 1 cor. 40 fil. franco! — Tot așa volumele de pe anii de mai nainte!

Chipul lui Vlaicu

(cap și pepi) în mărime naturală, executat artistic, să capătă cu 6 coroane exemplarul, la subscrisul:

Eugen Róna,
fotograf, Orăștie.
Str. tirgului 4.

2-5

Casă cu 3 odăi,

eugună, pivniță și șopron mare, șură, două cotețe, curte frumoasă cu 2 despărțăminte, etc. aflătoare în strada Lungă din Orăștie, e de vânzare din mână liberă.

Doritorii a o cumpăra să se adreseze la Gerasim Bota, în Petrifălău No. 36. (Peterfalva, (1132) 1-3 p. Szászsebes)

Un proprietar de prăvălie

în apropierea Clujului, om mai în vîrstă, dorește cunoștință cu o femeie serioasă, fără copii, cu scopul de a se căsători și a chivernisi împreună prăvălia, ce reprezintă avere de 30 000 cor. Viitoarea soție să aivă un capital cam de 10 000 cor. — Răspunsurile a se trimite la administrația. „Libertatea”, pe adresa R. M. (1131) 1-3

Casă de arîndat.

Casa din ulița mare a Vinerii, în fața bisericii, potrivită de prăvălie, avînd 3 odăi mari, — o de arîndat.

A se adresa la subscrisul:

Aron Herlea
Vîntărie (Felkenyér). (1128) 1-2

Fabrica Română de lumini

de ciară alui **Ioan I. Moga** din Poiana (Polyán, Szebenm.) face cunoscut că pregătește și vinde tot felul de lumini de ciară albe și galbene și cu flori, pentru biserici și pomeni.

Mă rog pentru binevoitorul sprijin al onoraților preoți, negustori și epitropi.

Cumpăr
ciară curată de albine
în cantități mari cit și mici, ceea ce aduc la cunoștința stuparilor! (1131) 1-3

VIN VECHIU

calitate foarte bună, de masă, — să află de vânzare la subscrisul, în mic și mare.

Prețuri foarte convenabile. Cei ce fac ospete, cruță mult luînd vinul la mine!

Emil Andrae,
(1129) 1-3 Orăștie, str. Schmidt 7-a

Caut vînzător

în crîșma mea din Vinerea, aflătoare în strada principală a comunei. Să o conducă de sine, avînd a da samă de ce a vîndut și avîndu-și procentul seu de cîștig. Ii dau 5%.

Să cere se aibă 600 cor. cauție.

Amănuntele tocmelii le află dela subscrisul:

Aron Herlea
Vinerea (Felkenyér): (1127) 1-2

Moara dela Căstău,

cu două petri, să va da în arîndă pe timp de 3 ani de zile, plin licitațiune publică, ce să vaținea Duminecă în 13/26. Octombrie 1913, la orele 2 d. a.

Prețul strigării 1000 cor. Licitanții au să pună vadiu de 10%. Să primesc și oferte în scris. Condițiile să pot vedea în cancelaria comunală în orele oficioase.

Căstău-Kasztó (p. u. Szászvaros), la 14 Octobrie n 1913. (1126) 1-2 Primăria comunală.

Prăvălie nouă în Turda.

Atragem luarea aminte a on. public român din Turda și jur la prăvălia nouă de specerie deschisă în piață (în locul fostei prăvălii alui Bologa, lingă ospăteria lui Becski).

Aranjînd cu totul din nou prăvălia după recerînțele de azi; vom avea în vedere a servi onoratul public în mod cinstit, cu preț moderat, marfă bună.

Rugăm onoratul public român a ne sprijini!.. căci în deschiderea prăvăliei am contat cu totul la ajutorul și sprijinul prețios al publicului românesc.

Cu simă deosebită,
Hossu și Urcan,
comerclanți.

Invățacei.

2 băieți, dela 14 ani în sus, din familie bună, să primesc ca **invățacei**, la:

Petru A. Moga
franzelar în Blaj
(Balázsfalva)
(1091) 7-10

VINURI
vechi și noi — de vîndut!

Adresați-Vă cu toată increderea la proprietarul de vii din Șiria (Világos), **PETRU BENEÁ**, căci Vă trimite numai **vinuri bune, curate** și pe lingă prețurile cele mai moderate!

Vinuri vechi: Vin alb 82 fil., Rizling 86 fil.,

Roșu 1 cor. Siller 78 fil.
Carbenet 1 cor. 10 fil.

Vinuri noi: Alb 58 fil., Siller 60 fil., Rizling 62 fil.

Rachle de trevere (comină) K. 1.60.
Rachle de comină, specialit. K. 2.20.

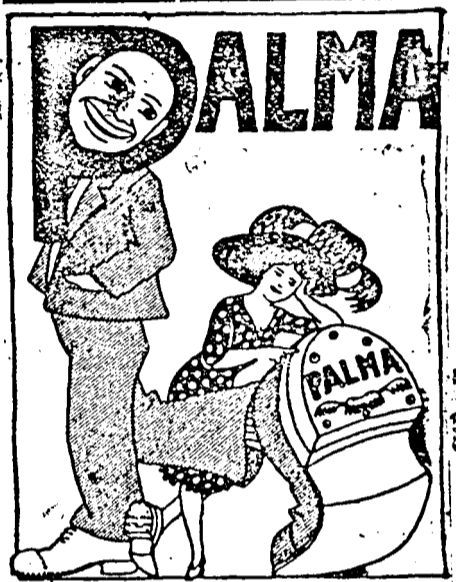
Prețurile sunt semnate după litru, în fileri. Vinurile și rachia să expediează sub îngrijirea proprie, dela 50 litri în sus, cu rambursă. *Vase împrumutez pe timp de 2 luni.* Pentru calitatea vinului garantez:

PETRU BENEÁ,
proprietar de vii în Șiria
Világos, (Arad. m.)
(947) 10-

Casă cu crîșmă și boltă de vânzare în Orăștie.

Din cauza bătrînețelor și rămînînd singur, vădov, fără ajutor, casa din strada Timarilor Nr. (colț), cu poziție bună, are **licență de beuturi, trafică și boltă**, să vinde din mână liberă. Casa constă din 8 încăperi; 2 curți: una pentru oaspeți, îmbrăcată cu viță de vie, alta pentru hoară, etc.; pivniță betonată, spațioasă, pentru 28 buți, 2 cocini, șopru, grădină, fîntină, cuclărie arangeată modern și iluminată cu lumină electrică.

(1125) 2-3 **Gyula József.**
în Orăștie.

Hop, hop!..**NU UITAȚI**

că cea mai apropiată, tragere a lozurilor dela Banca Hipotecară Ungară va fi

la 25 Octomvrie a. c. cînd să va trage **cor. 75.000**
iar **la 27 Decemvrie a. c.** cîștigul de
cel mai mare cîștig din lume

1,000.000 cor.!

Vîndem de prezent un loz dela Banca Hipotecară Ungară cu 6 trageri anual, pe

36 rate lunare de 630 cor.

iar anul dela Prima Cassă de Păstrare Pestană din Patrie, cu 3 trageri anual, pe

36 rate lunare de 440 cor.

Ambele lozuri împărechiate, — adecă din fiecare eite e bucată, — cu 9 trageri anual, le vîndem de prezent pe

40 rate lunare de cîte 10 cor.

Cea mai ieftină ofertă! Tot lozul cîștigă necondiționat.

Cine ne trimite primele rate de odată, aceluia îi evitam rata a 3-a gratuit. Până la achitarea deplină, i-se estradă cumpărătorului o listă legală de rate, în care este indusă Seria și Numărul lozului cu care joacă, dar deja după solvirea primei rate ia parte la joc, iar eventualele cîștiguri sunt în întregime ale lui. Lozurile acestea nu-și perd valoarea ca lozurile dela loterie de clase, ei joacă până la sfîrșitul loteriei, astfel că în caz de noroc, un număr să poate trage și de mai multe-ori cu cîștig, dar cel puțin odată la tot cazul.

Explicări mai amănunțite trimitem la dorință ori-cui gratuit și franco.

Nu întirziați a vă cerca norocul!

Grăbiți cu comandele la adresa:

USTRENDÁ BANKA UC. SPOL.
Budapest, Váci-körut 31 sz.
(1122) 2-2

OLIVIU PASCU,

= inginer diplomat =
ORĂȘTIE—SZÁSZVÁROS
Strada Berlinului Nr. 8.

Întreprinde ori-ce lucrări tehnice și anume:
măsurări de pământ, de păduri, parcelări,
corecții de hotar, brazde, cit și desemnări
de mape și schițe.

Pregătește planuri și preeliminări privitoare la
ori-ce-fel de clădiri și alte lucrări; edifică
vile, case de locuit, clădiri economice,
plafonare, și poduri de betonarmat, șosele,
trenuri normale, trenuri economice și in-
dustriale, canale, apeducte, jilipe, etc.

Interesații sunt rugați să adresa cu incre-
dere firmelor, care cu plăcere le va sta la
dispoziție!

19-28
(1023)

Casă de vânzare.

Subscrisa vind din mână li-
beră casele mele din Orăștie,
Strada Prundului No. 49. Sunt
două case, cu câte 6 odăi, de-o
parte și de alta, șură mare cu
2 grajduri, totul coperit cu țiglă.
Grădină. Sunt la loc bun în
fața târgului de vite Pentru preț
a se adresa la vânzătoarea:

Ioana Samoilă
(1114) 3-3 Orăștie, Str. Prund 49.

„Compagnie General Transatlantique“
Linia Franceză

Linie regulată directă
de vapoare repezi,

Havre—Newyork

și
Canada

peste Basel (Elveția) și Paris.

Cancelarii:

Budapesta, VII. Baros-tér. 15.
Telefon: József 14-97.
(1033) 16-26

CASSA DE PĂSTRARE (Reuniune) IN SĂLIȘTE

AVIZ

Cassa de păstrare (reuniune) în Săliște,
primește depuneri spre fructificare

cu **5 și 5¹/₂ %**

după mărimea sumei și termenul de abdicere.

Darea de interese o plătește institutul.

(1042) 14-20

DIRECȚIUNEA

13 jugăre de pământ în hotarul Hațegului

și împreună cu ele casa de lo-
cuit, cu curte mare, frumoasă,
— de vânzare din mână liberă.
A să adresa la proprietarul:

Romulus Popescu
(1121) 2-4 în O-plăski, poșta Pișki.

Carol König

pietor de odăi,
de firme și zidiri,
ORĂȘTIE, Piața riului Nr. 7.

(986) 24-26

ARDELEANA

institut de credit și economii în Orăștie.

Primește depuneri
spre fructificare cu **5, 5¹/₂ și 6%**

după mărimea sumei, termenul de abdicere și
după natura depunerii.

Darea de interese după depuneri o plătește
institutul.

(1109) 4-5

Direcțiunea.

Librăria diecezană din Arad

anunță, că întrînd în legături cu un sculptor re-
numit, i-a succes să cîștige în execuție frumoasă
și succasă

BUSTURILE

următorilor bărbați mari ai neamului nostru:

Andrieu Mureșan, Yasilie Alexandri,
Mihail Eminescu, Yasile de Stroiescu,
Traian, Avram Iancu, Horea, Cloșca,
Crișan, Mihai-Yiteazul și A. Ylaicu.

Busturile sunt de mărimea 40×24 cm

Bucata din cement englez, costă 5 cor.
— din gips, 4 cor., — iar bronzat 6 cor.
Seria completă (11 buc.) comandată deo-
dată, execuție cement englez, costă 44
cor., — din gips 38 cor., — iar bronzat
55 coroane.

Cei-ce comandă seria complectă sunt rugați, ca
pentru crușarea speselor de transport. cu ocazia
comandei să indice pe lingă posta ultimă și gara
mai apropiată.

Comandele sunt a se adresa:

Librăriei diecezane, Arad, Deák Ferenc 35.

(1108) 4-5

CAPITAL SOCIAL Coroane 1,200.000.

Giro-Conto la „ALBINA“ — Postsparkassa ung. 29 349

„Banca Generală de Asigurare“ societate pe acții în Sibiu
(Nagyszeben) — este:

întîia și singura bancă de asigurare românească,
înființată de băneile românești de împrumut din Transilvania și Ungaria.

Prezidentul direcțiunii: **Partenu Cosma**, directorul-executiv al „Albinai“
și președintele „Solidarității“.

„Banca Generală de Asigurare“ face tofelul de asigurări în deosebi: asigurări contra pagubelor
din foc și asig. asupra vieții în cele mai favorabile combinațiuni.
Asigurările se pot face la oricare bancă românească (institut de credit), precum și la agenții și bărbații de
încredere al Societății. — Prospecte (îndrumări și lamuriri), tarife și informațiuni se dau gratis și îndată.

Persoanele cunoscute ca acizatori buni și cu legături, pot fi primite ori-cînd în serviciul Societății.

„Banca Generală de Asigurare“ dă lamuriri gratuite în ori-ce treburi de asigurare,
fără deosebire că acele asigurări sunt făcute la ea sau la altă societate de asigurare.

Cei interesați să se adreseze la: „Banca Generală de Asigurare“, Centrala din Sibiu—Nagyszeben
ori la Agenturile ei principale din Brașov (Str. „Albina“) și Arad (Józsefhorvát ut 11a).
în Orăștie la „ARDELEANA“ (Str. Simion Dămian, funcționar).